

Tastıyqlayman
ISHTBDO
"30"- "10" 2024 - jıl

Tema: "Nehia" avtomobilinin jarılgı barıad
sistemosındagı jarılgı barıad asbapları

№	Topar	Saat	Sa'ne
1	2.23	6	30.10.24.

1.1. Oqıw a`meliy shinig`iwinin` texnologiyası modeli

Waqti 6 saat	Oqıwshılar sani
Oqıw shinig`iwinin` turi	A`meliy oqıtw
Oqıw a`meliy shinig`iwinin` duzilisi	1.1 Kirisiw.
	2. Jumis ornın sho`lkemlestiriw
	3. Oqıw ustaxanasında qa`wipsizlik qag`iydalari
	4. Bahalardi esittirw
Oqıw a`meliyati shinig`iwinin` maqseti: O`tiletin tema boyınsha bilim ha`m ko`nlikpelerin rawajlandiriw ha`m bekkemlew	
Pedagogikalıq wazıypalari:	Oqıw protsesinin` natiyjesi:
- Kirisiw - Temani tu`sindiriw - Oqıw ustaxanasında qa`wipsizlik qag`iydalari tusindiriw - Shinig`iwdin` orinlaniw izbe-izligin u`yretiw	- Kirisiw - Temani bilip aladi - Oqıw ustaxanasında qa`wipsizlik qag`iydalarına a`mel etiwdi u`yrenedi. - Shinig`iwdin` orinlaniw izbe-izligin u`yrenedi
Oqıtw usillari	A`meliy is, shinig`iw
Oqıtw qurallari	Jol-joba texnologiyalıq karta. Korgizbe qural, maket.
Oqıw barisinin` turi	Jeke, toparlıq
Oqıtw sharayati	Arnawlı uskenelengen ustaxana
Qaytar baylanis usili	Awizsha; soraw-juwap

1.2. Oqiw a'meliy shinig'iwini' texnologik kartasi

Jumis basqishlari ham waqti	Is juritiw	
	Talim beriwshi	Talim aliwshi
I-basqish Kirisiw (15 minut)	Sholkemlestiriw bolimi 1. Oqiwshilardin' qatnasin tekseriw. 2. Oqiwshilardin' sabaqqa tayar ekenligin tekseriw, Maqset ham waziypalardin' belgileniwi 3. A'meliyattin', temasi, rejesi, maqseti, ham ku'tiletug'in natijeler menen tanistiradi. (1-qosimsha) 4 Oqiwshilardi bahalaw kreteriyasi menen tanistiriw 5 Texnika qawipsizligi qadelerine amel qiliwdi esletedi	Ameliyatqa tayarliq ko'redi Ameliy sabaq qawipsizlik texnikasi, saniyatiya ha'm gigenaliq talaplarga a'mel qilg'an halda arawli kiyimde keledi. texnika qawipsizligi jurnalina qol qoyadi Tin'laydi
II-basqish Tiykarg'i bolim (210 minut)	Kirisiw instruktaj (60 minut). Oqiwshilar bilimin ku'sheytiw: 1. Tez soraw-juwap, aqiliy hujum arqali bilimlerin aktivlestiredi. Taza oqiw materiali bayani: 2. Oqiw a'meliyati temasi boyinsha uliwmag'liwmat beredi, jumis processin tu'sintiredi; Gezektegi instruktaj (130 minut). Taza oqiw materiali boyinsha a'meliy shinig'iw orinlaw. 3. Bilim aliwshilardi jumis orinlarina bo'listirip a'meliy jumis ju'zesinen jol-joba texnologiyaliq karta ha'mde o'z betinshe jumis orinlaw ushin xom ashyo tarqatadi ha'm ko'rsetpeler beredi. 4. O'z betinshe jumislardi orinlaniwin maqsetli aylaniw waqtinda qadag'alaydi ha'm jumis processinde oqiwshilar ta'repinen qoyilg'an qat'elerdi ko'rsetedi. Juwmaqlawshi instruktaj (20 minut): 5. Shinig'iw tawsilg'annan son' jumis orinlarin talap da'rejesine keltiriledi. Tayarlang'an o'nimdi qabil qiladi.	Sorawlar g'a juwap beredi. Tin'laydi, jazip aladi. Bilim aliwshinin' o'z jumis orinlarina turadilar, shinig'iw basshisi ko'rsetpeleri ha'm jol-joba texnologiyaliq kartag'a a'mel qilg'an halda orinlaydilar. Qat'eliklerdi tuwirlaydilar. Paydalanilg'an u'skenelerdi shinig'iw basshisina tapsiradilar. Jumis orin tazalaydilar.
II-basqish Juwmaqlawshi bo'lim (15 minut)	Juwmaqlaw: 1. Oqiwshilardi a'meliy shinig'iw boyinsha bahalarin aytadi; 2. Keyingi ka'siplik jumislarinin' a'hmiyeti ha'm za'ru'rliqine oqiwshilar itibarin qaratadi. 3. Keyingi shinig'iw temasi mene tanistirip u'yge tapsirma beredi.	Tin'laydilar. Tapsirmalardi jazip aladi.

(4-qosimsha)

5- Tema : "Nexia" avtomobilini' janilg'i burkiw sistemasindagi janilg'i burkiw asbaplarin duzilisi islew Principi ham olarga servis xizmet korsetiw.

1. "Nexia" avtomobilini' janilg'i burkiw sistemasindagi janilg'i burkiw asbaplarin duzilisi
2. Islew Principi ham olarga servis xizmet korsetiw.
3. "Nexia" avtomobilini' janilg'i burkiw sistemasindagi janilg'i burkiw asbaplarin duzilisi islew Principi ham olarga servis xizmet korsetiw

1. Nexia avtomobili dvigatelining yonilg'i purkash tizimi haqida tushuncha.

Nexia avtomobili dvigatelining ta'minlash tizimida yonilg'i aralashmasini tayyorlash sifati dvigatellarning quvvatiga, burovchi momentiga va yonib bo'lgan chiqindi gazlarning tarkibiga ta'sir ko'rsatadi. Karburatorli yonilg'i ta'minlash tizimiga ega bo'lgan Vaz 2107, Damas va Tiko avtomobillarida bir vaqtning o'zida quvvatni, momentni oshirgan holda yonilg'i tejamkorligini oshirish va chiqindi gazlarni zararsizligi bo'yicha qo'yiladigan talabga javob bera olmaydi.

Karburatorli dvigatellarning ta'minlash tizimining asosiy kamchiligi quyidagilardan iborat.

- Silindrlar soni karburatordan har xil masofada joylashgan.
- Yonilg'i aralashmasi karburatorda tayyorlanadi va silindrlarga tayyor aralashma uzatiladi.

Bu kamchiliklar natijasida silindrlarga har xil tarkibdagi yonilg'i aralashmasi yetib boradi va yonilg'i sarfi oshadi.

Bu kamchiliklarni yo'qotish uchun yonilg'i aralashmasini har bir silindr oldida tayyorlash kerak bo'ladi.

Zamonaviy nexia avtomobili dvigatelida har bir tsilindrning kiritish klapanlari yaqinida yonilg'i aralashmasini tayyorlaydigan elektron yonilg'i purkash tizimi qo'llaniladi.

Elektron yonilg'i purkash tizimi quyidagi avfzalliklarga ega:

- Tezkor, chunki raqamli mikroprotessor boshqaradi;
- Yonilg'i aralashmasi aniq tarkibga ega;
- Yonilg'i aralashmasi tarkibini uzoq muddat bir xil ushlab turish mumkin;
- Yuqori yonilg'i tejamkorligini ta'minlaydi;
- Chiqindi gazlarning zararli ta'sirini kamaytiradi.

Nexia avtomobili dvigatllarining ta'minlash tizimida K-D=jetronik, KE-Djetronik yonilg'i purkash tizimlari qo'llaniladi.

Vazifasi. Yonilg'i aralashmasini kerakli tarkibda har bir tsilindrlarning kiritish klapanlari yaqinida ish rejimiga mos ravishda tayyorlab berish.

3. Purkash tizimining datchiklari.

Elektron boshqarish blokida datchiklardan kelayotgan ma'lumotlar qayta ishlanib, ish rejimiga mos ravishda purkash forsunkasi boshqariladi.

Yonilg'ini bakdan purkash forsunkalariga yetkazib berish va ishlash uchun zarur bo'lgan bosimni xosil qilish va ushlab turish uchun xizmat qiladi.

Yonilg'i uzatish tizimi yonilg'i nasosi, yonilg'i filtri, yonilg'i taqsimlash trubasi, bosim rostlagich, sovuq xolda ishlaydigan va purkash forsunkalaridan tashkil topgan.

Purkash forsunkasi yonilg'i taqsimlash trubasiga har bir silindrning kiritish klapani yaqinida yonilg'ini bosim ostida purkab berish uchun xizmat qiladi. Elektromagnitli purkash forsunkasi elektr impulsi yordamida elektron boshqarish blokidan boshqariladi.

Havo miqdorini o'lchash datchigi havi filtri va drossel zaslonkasi oralig'ida joylashgan bo'ladi va dvigatelga kirayotgan havo miqdorini o'lchab beradi. EBB ga ma'lumot yuboradi.

2. Yonilg'i purkab aralashma hosil qilish.

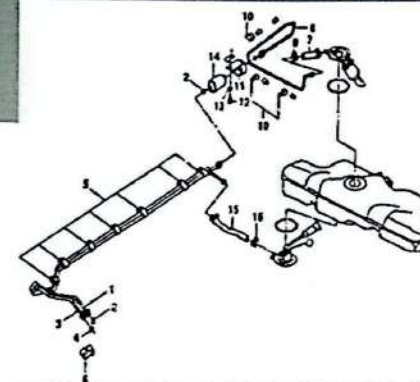
Yonilg'ini purkab ishga tushirish tizimi dvigatelga kerakli miqdorda havo uzatib beradi. Bu tizim havo filtri, kiritish truboprovodlari, drossel zaslonkasi va har bir silindrga kiritish trubalaridan tashkil topgan.

Datchiklar dvigatel rejimining muxim ko'rsatkichlarini aniqlab beradi. Dvigatelning quyidagi ko'rsatkichlari datchiklar yordamida aniqlanadi.

- Dvigatelga uzatilayotgan havo miqdori;
- Drossel zaslonkasining holati;
- Dvigatel tirsakli valining aylanish chastotasi;
- Dvigatel harorati;
- Havo harorati.

Yonilg'i uzatish tizimidagi yonilg'i taqsimlash trubasi quyidagi muxim vazifani bajaradi:

- Yonilg'ini yig'ish;
- Yonilg'ini bir xil bosim ostida ushlab turish va silindrlarga uzatish;
- Yonilg'ini bosimi miqdorini tebranishning oldini;
- Forsunkani sodda o'rnatish.

1-rasm. Nexia avtomobili dvigatelining yonilg'ini purkash sistemasi sxemasi
1- drossel zalonkasini korpusi. 2- korpus qistirmasi. 3- maxkamlovchi vint. 4- drossel holatini aniqlovchi datchik. 5- salt ishlash klapani. 6- yonilg'i magistrali. 7- bolt va shayba. 8- yonilg'i bosimining regulyatori. 9- vint. 10- vakumli shlang. 11- yonilg'i injektor (forsunka). 12- injektor qistirgichi. 13-14- Injektor xalqasi.

6-qosimsha

U'yge waziypa.

Ótilgenlerdi tákirarlap temağa tiyisli qosimsha maǵlıwmatlardı ózlestirip jazıp keliw.

JOL-JOBA TEXNOLOGIYALIQ KARTA

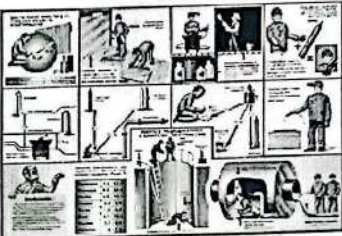
Kásip kodı hám atı : 30711401 - Avtomobil dvigatellerin diagnostikalaw hám on'law.

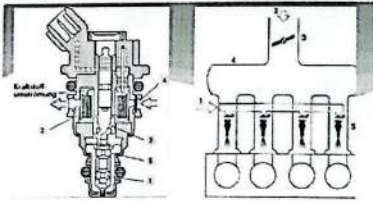
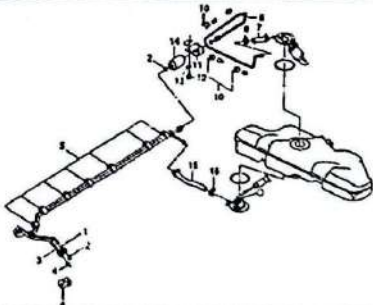
Oqıw ámeliyatı atı : Janılg'ı támiyinlew sistemasın servis xızmet kórsetiw hám on'law

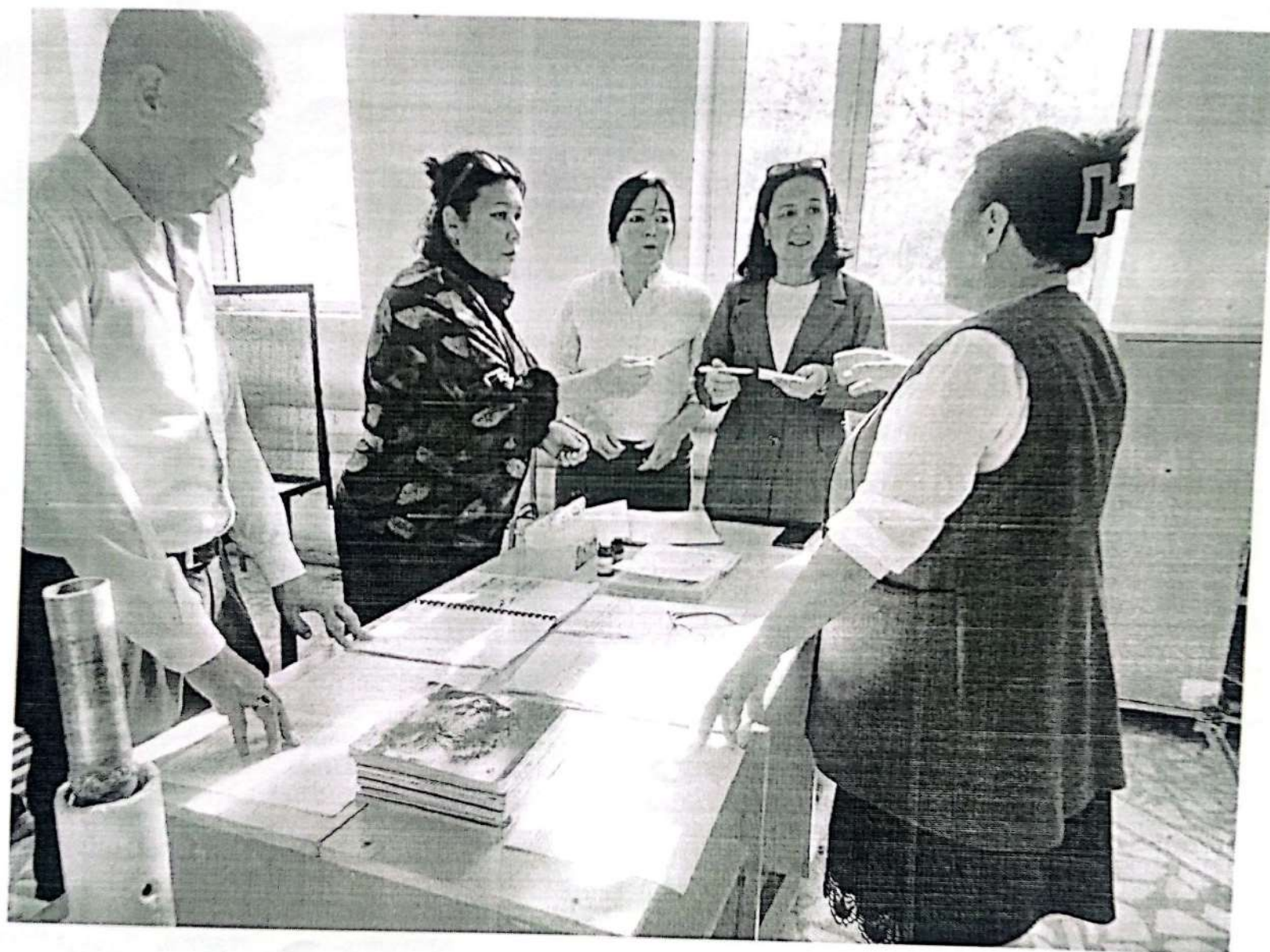
Ámeliy shınıǵıw №5: "Neksia" avtomobiliniń janılg'ı búrkiw sistemasındaǵı janılg'ı búrkiw ásbapların dúzilisi islew Principi hám olarǵa servis xızmet kórsetiw.

Ámeliy shınıǵıwdıń maqseti: "Neksia" avtomobiliniń janılg'ı búrkiw sistemasındaǵı janılg'ı búrkiw ásbapların dúzilisi islew Principi hám olarǵa servis xızmet kórsetiw.

haqqında túsiniw beriw.

№	Atqarılatuǵın jumlar mazmunı	Úskeneler ásbaplar hám hom-buyımlar	Eskizlar, sızılmalar, súwretler	Orınlaw tártibi
1	Jumis jayın shólkemlestiriw	Giltler kompleksi		Post hám odaǵı ásbap hám úskeneler jaǵdayın názerden keshiredi
2	Qa'wipsizlik texnikası	1.Plakatlar 2.Xavfsizlik texnikasidan yo'riqnoma 3.Qayd qilish jurnali		Qawipsizlik texnikası qaǵıydaları menen tanıadı hám maǵlıwmatlardı jazıp aladı

3	Órt qa'wipsizligi	1.O't o'chirish vositalari 2.Plakatlar 3.Yong'in xavfsizligi texnikasidan yo'riqnoma		Órt qawipsizligi qaǵıydaları menen tanıadı hám maǵlıwmatlardı jazıp aladı
4	"Neksia" avtomobiliniń janılg'ı búrkiw sistemasındaǵı janılg'ı búrkiw ásbapların dúzilisi	Giltler kompleksi		"Neksia" avtomobiliniń janılg'ı búrkiw sistemasındaǵı janılg'ı búrkiw ásbapların dúzilisi islew Principi hám olarǵa servis xızmet kórsetiw
5	Islew principi hám tiykarǵı buzılıwları hám de olarǵa servis xızmet kórsetiw jumislari.	Giltler kompleksi		Islew principi hám tiykarǵı buzılıwları hám de olarǵa servis xızmet kórsetiw jumislariń ámelge asıradı.

Taqiyatas kasip-o'ner mektebi 2-23 topari "Avtomobil dvigatellerin diagnostikalaw ha'm on'law" qa'niygeliginde 2024-jil 30-oktyabrde Janilg'i ta'miynlew sistemasina servis xizmet korsetiw ha'm on'law isleri paninen o'tkizilgen

ASHIQ SABAQ

PROTOKOLI

Qatnasqanlar : 1. Islep shig'ariw ta'limi boyinsha direktor

orinbasari : A.Koshchanov.

2. Oqiw o'ndirislik ag'a usta G. Samekeeva.

3. Oqiw o'ndirislik ustalari : B.Seytnazarova . A.Aysarakulov. N. Abulkasimov

Ku'n ta'rtibinde:

O'ndirislik oqiw ustasi: Yarlikapova Sh 2-23 topari "Avtomobil dvigatellerin diagnostikalaw ha'm on'law" qa'niygeliginde Janilg'i ta'miynlew sistemasina servis xizmet korsetiw ha'm on'law isleri paninen o'tken ashig sabaq haqqinda.

Tin'ladi: Yarlikapova Sh 2-23 topari "Avtomobil dvigatellerin diagnostikalaw ha'm on'law" qa'niygeliginde Neksiya avtomobillerinin' janilgi bu'rkiw sistemasindag'i janilg'i bu'rkiw a'sbaplarin diagnostikalaw ha'm olarga servis xizmet korsetiw ha'm on'law temasinda oqiwshilar menen salemlesti a'meliyatqa tayar ekenligin tekserip oqiwshilardi barladi texnika qawipsizlik jurnalina qol qoydirdi otiletugin temani doskaga jazdi.

Oqiwshilardin' bilimlerin aniqlaw' ushin sorawlar berdi ha'm 'BBB' kestesinen paydalandi.

Taza tema Neksiya avtomobillerinin' janilgi bu'rkiw sistemasindag'i janilg'i bu'rkiw a'sbaplarin diagnostikalaw ha'm olarga servis xizmet korsetiw ha'm on'law haqqinda uliwma magliwmat berdi, oz betinshe tapsirma berip islenetugin islerdin' izbe izligi menen tanistirdi, oqiwshilar is orinlarina bolistirip insruksiyon kartalar ha'm metal simlardi tarqatip oqiwshilarga berip shiqti. oqiwshilardin' o'z betinshe jumislarin aylanip baqlap jol joba korsetti.

So'z oqiw o'ndirislik ag'a ustasi G.Samekeeva berildi. Oqiw o'ndirislik ustasi tema boyinsha maqsetin ha'm waziypalarin tu'sindirdi ha'm orinlanatug'in isleri izbe-izligi menen tanistirip o'tti. Oqiwshilar bilimlerin soraw juwap arqali tekserdi. En' tiykarg'isi oqiwshilardi miynet qa'wipsizligi texnika qa'wipsizligi qag'iydalarini menen tanistirdi, oqiwshilar usta orinlag'an islerdi diqqat penen gu'zetip bardir. Ha'r bir oqiwshi orinlag'an islerin ko'rip, tekserip onin' durislig'in ha'm kemshiliklerin o'zleri ko'rsetip berdi.

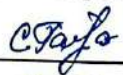
Keyingi so'z oqiw o'ndirislik ustasi B. Seytnazarovaga berildi. Ol so'zinde ustalardin' ha'r bir sabag'i ashig tu'rde o'tkeriwin aytti, oqiw o'ndirislik ustasi sabaqqa jaqsi tayarlanip kelgen ha'm oqiwshilarg'a temani jaqsi tu'sindirip bere aldi.

QARAR

Sh. Yarlikapova 2-23 topari "Avtomobil dvigatellerin diagnostikalaw ha'm on'law" qa'niygeliginde Neksiya avtomobillerinin' janilgi bu'rkiw sistemasindag'i janilg'i bu'rkiw a'sbaplarin diagnostikalaw ha'm olarga servis xizmet korsetiw ha'm on'law temasi bo'yinsha o'tken ashig sabaq "jaqsi" dep bahalansin. Gezektegi sabaqlardi o'tkiziwge ko'birek qolayliqlar jaratip beriw tapsirilsin

Oqiw o'ndirislik ag'a ustasi:

Xatker;

G.Samekeeva.

D. Kulbaeva.